

Aan: Leden van vaste Kamercommissie VWS, per mail cie.vws@tweedekamer.nl

Betreft: GGZ, toekomst van de GGZ, bij procedurevergadering 8 maart a.s.

Amsterdam, 22 februari 2023

Geacht lid commissie VWS,

Op de agenda van uw procedurevergadering gepland voor 8 maart a.s., staat de behandeling van de brievenlijst over de stijging van het aantal mensen met een psychische stoornis. Uit het oogpunt van efficiëntie willen wij het volgende aan die informatie toevoegen:

Op de website *Wetten van de Overheid* staat het *Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden*, van 04-11-1950. (Zie voetnoot ¹).

De kop geeft aan: *Geldend van 01-08-2021 t/m heden*.

Wij vestigen graag uw aandacht op een cruciale zin uit *article 5* (in het Engels, wat kennelijk de originele taal is van dit verdrag):

Article 5. - Right to liberty and security (door ons gehighlight) (zie heel *article 5* op bijvoegsel a.)

- 1 Everyone has the right to liberty and security of person. No one shall be deprived of his liberty **save in the following cases** and in accordance with a procedure prescribed by law:
 - (e) the lawful detention of persons for the prevention of the spreading of infectious diseases, of **persons of unsound mind**, alcoholics or drug addicts or vagrants;

De uitdrukking **(..) of persons of unsound mind** gaat parallel aan de denkwereld van de eugenetica, of komt daarmee zelfs overeen². De ideeën van de eugenetica bleven leven tot ver in de vorige eeuw, o.a. in de VS, Canada, Denemarken, Zweden.³ Merk op dat genoemd verdrag uit 1950 stamt.

Op internationaal niveau wordt door mensenrechtenexperts gewerkt aan een herziening van dit verdrag, waarbij de genoemde echo van de eugenetica zal worden verwijderd. Dit zal naar verwachting binnen 2 jaar gerealiseerd worden.

De relevantie van artikel 5 in verband met vernieuwing in de GGZ is als volgt.

Zoals u weet berust de verantwoordelijkheid voor psychiatrische behandeling geheel bij de betreffende beroepsgroep. Daarbij hebben bio-medisch-psychiatrische⁴ behandelingen negatieve gevolgen voor de gezondheid van lichaam en geest, zoals psychofarmaca (met name antipsychotica) en elektroshock. Denk daarbij ook aan dwangbehandeling waarbij volledig *informed consent* niet altijd is gegarandeerd. (Zie bijvoegsel b.) De bepaling uit *article 5* zou de behandelaar echter kunnen vrijwaren voor schade na behandeling.

Het kan in de huidige situatie zelfs andersom werken: een behandelaar die nu, onder het huidige mensenrechtenverdrag een humane psychiatrische behandeling probeert, bijvoorbeeld zonder een

¹ <https://wetten.overheid.nl/BWBV0001000/2021-08-01>

² Bijvoorbeeld <https://www.independentliving.org/docs1/pfeiffe1.html>

³ Bijvoorbeeld <https://nordics.info/show/artikel/eugenics-in-the-nordic-countries>

⁴ “bio-medisch” duidt hier op het ingesloten concept dat psychische problemen via een ingreep op de hersenen kunnen worden opgelost (b.v. met medicatie). Dit in tegenstelling tot een psycho-sociale aanpak waarbij ook naar de omgeving van het individu gekeken wordt.

antipsychoticum toe te passen en daarmee buiten een behandelingsrichtlijn werkt, loopt risico bij de inspectie als het mis zou gaan.

Na correctie van genoemd mensenrechtenverdrag, rond ca. 2025, zal een behandelaar juist risico kunnen lopen indien dwangbehandeling met potentieel schadelijke middelen *wel* wordt toegepast.

De herziening van dit verdrag zal zeker invloed hebben op richtlijnen binnen de GGZ.

Uit oogpunt van efficiëntie adviseren wij u daarom om bij een eventuele herziening van de GGZ nu al rekening te houden met het schrappen van de uitzonderingsbepaling van de *persons of unsound mind* in genoemd mensenrechtenverdrag.

Met vriendelijke groet,

(Was getekend)

Voor stichting Nederlands Comité voor de Rechten van de Mens

-0-

Bijvoegsels a en b:

a. Uit <https://wetten.overheid.nl/BWBV0001000/2021-08-01>

Article 5. - Right to liberty and security

- 1 Everyone has the right to liberty and security of person. No one shall be deprived of his liberty **save in the following cases** and in accordance with a procedure prescribed by law:
 - (a) the lawful detention of a person after conviction by a competent court;
 - (b) the lawful arrest or detention of a person for non-compliance with the lawful order of a court or in order to secure the fulfilment of any obligation prescribed by law;
 - (c) the lawful arrest or detention of a person effected for the purpose of bringing him before the competent legal authority on reasonable suspicion of having committed an offence or when it is reasonably considered necessary to prevent his committing an offence or fleeing after having done so;
 - (d) the detention of a minor by lawful order for the purpose of educational supervision or his lawful detention for the purpose of bringing him before the competent legal authority;
 - (e) the lawful detention of persons for the prevention of the spreading of infectious diseases, **of persons of unsound mind**, alcoholics or drug addicts or vagrants;
 - (f) the lawful arrest or detention of a person to prevent his effecting an unauthorised entry into the country or of a person against whom action is being taken with a view to deportation or extradition.

b. Alternatief voor potentieel gevaarlijke (dwang-) behandeling

In 2019 stuurden wij een advies aan de minister VWS, waarbij wij een humaan alternatief voorstelden voor de huidige vorm van dwangbehandeling: <https://www.ncrm.nl/wp-content/uploads/2021/03/Dwang-in-de-GGZ-en-ontbrekende-medicijnvrije-behandeling-NCRM.pdf>

Nederlands Comité voor de Rechten van de Mens (NCRM) is de Nederlandse afdeling van de in 1969 door Scientology (VS) en dr. Thomas Szasz opgerichte Citizens Commission on Human Rights. NCRM is een algemeen nut beogende instelling (ANBI) en onderzoekt en openbaart overtredingen van mensenrechten in de psychiatrie.